

ENERGIE - VERGROENING VAN VERWARMING WORDT ZWAAR ONDERSCHAT

De sluipmoordenaar in huis: oude kachels en open haarden

Wie zich met hout verwarmt, levert een serieuze bijdrage om onze energie te vergroenen. Maar het probleem is dat een groot deel een oude kachel of open haard in huis heeft, waardoor hij of zij zich toch milieuonvriendelijk verwarmt.

21/02/2018 om 15:54 Binnenland

PASCAL SERTYN

Niet zonnepanelen of windmolens, maar wel hout- en pelletkachels zijn de grootste bronnen van hernieuwbare energie in Vlaanderen. Iets meer dan 22 procent van de hernieuwbare energie in 2016 kwam uit houtverbranding, meldt de VRT. Maar dat is ook onlogisch: hout stoken is wel hernieuwbaar, maar het staat geenszins symbool voor milieuvriendelijkheid en de strijd tegen de klimaatopwarming.

energiesector in ons land. De aandacht gaat vooral naar de vraag of we al dan niet goed bezig zijn om ons elektriciteitsverbruik te vergroenen, stelt hij vast. Neem nog maar de discussie of we in 2025 al dan niet voort kunnen zonder kerncentrales.

Maar de vergroening van de elektriciteitsproductie is maar een van de drie werven om in België een bijdrage te leveren tegen de klimaatopwarming. Meer zelfs, de vergroening van onze verwarming is eigenlijk de grootste werf. Het totale energieverbruik in Vlaanderen kwam in 2016 uit op bijna 280.000 gigawattuur. Daarvan ging 153.000 gigawattuur naar verwarming ofwel 54 procent.

Hoe verwarmen we ons?

Groene energie en groene stroom, het is verwarrend. De twee worden door elkaar gehaspeld, terwijl er een zeer groot verschil is. Groene energie slaat zowel op energie uit hernieuwbare bronnen om het licht aan te houden, om ons te verwarmen en om ons te verplaatsen.

De statistieken van de Vlaamse overheid leren dat in 2016 ruim 43 procent van alle groene energie in ons land bestemd was om ons te verwarmen. 41 procent werd gebruikt om elektriciteit op te wekken en de rest om ons te verplaatsen.

Bram Claeys wijst erop dat het een hele uitdaging wordt om de manier waarop we ons verwarmen duurzamer te maken. 'Het wordt een werk van lange adem'. Want aardgas en stookolie staan nog altijd in voor 85 procent van al de energie die we gebruiken voor verwarming.

'De eerste en belangrijkste opdracht is de stookolie en aardgas vervangen door duurzame energie. Welke duurzame energie? De prioriteit moet natuurlijk liggen op zonneboilers, warmtepompen en warmtenetten.'

Maar het zal niet kunnen zonder houtverbranding, omdat een aansluiting op een warmtenet in landelijke gebieden bijvoorbeeld niet voor de hand ligt. 'Maar dan wel op een verantwoorde manier', zegt Claeys. Het ideaal is de verbreiding van moderne geautomatiseerde pelletboilers. Omdat die borg staan voor de hoogst mogelijke energie-efficiëntie.

Hoe schadelijk is de huidige verwarming met hout?

© Astrid Gast (FOTO: © ASTRID GAST)

De houtkachels en open haarden van de Belgische gezinnen zijn verantwoordelijk voor een grote uitstoot van broeikasgassen en fijn stof. Dat is volgens de werkgeversfederatie Agoria, die de producenten van verwarmingstoestellen overkoepelt, te wijten aan het grote percentage oude toestellen. Zes op tien kachels en open haarden in ons land zijn tien jaar of ouder. Aangezien 30 procent van de Belgen zich verwarmt met hout, komt dat neer op een behoorlijk groot aantal kachels die slecht scoren voor luchtkwaliteit en de klimaatopwarming mee in de hand werken.

Wordt daar dan niets aan gedaan?

Onder de impuls van Europa moet de energie-efficiëntie van verwarmingstoestellen en dus ook houtkachels worden opgedreven. Door de Ecodesign-richtlijn mogen producten met een te lage energie-efficiëntie sinds 2015 niet meer in de handel worden gebracht en zelfs niet meer worden geproduceerd. Meer energie-efficiëntie betekent minder energieverbruik, wat automatisch ook resulteert in minder vervuiling. In de loop van dit jaar worden de regels verder verstrengd.

Volgens Europarlementslid Ivo Belet (CD&V) komt er nu een verdere verstrenging van de regels aan. Europa buigt zich immers over een aanpassing van de richtlijn over hernieuwbare energie, waarbij het accent ligt op bijkomende duurzaamheidsvoorwaarden voor biomassa: zowel voor het hout dat in houtkachels en open haarden wordt verbrand, als voor hout dat in grote biomassacentrales wordt verstoekt voor de productie van elektriciteit. De lidstaten van de Europese Unie zullen houtverbranding ook niet meer mogen meetellen in hun hernieuwbare energiecijfers. Streefdoel is om dit vast te leggen tegen 2020.

En wat doet België?

De grote uitdaging is om de bezitters van een oude houtkachel of open haard aan te porren om te investeren in een veel moderner exemplaar dat veel minder verbruikt

vervangt door performante pelletketels.

Hamvraag blijft natuurlijk hoe je oude kachels gaat weren. In sommige Europese landen zoals Duitsland en Oostenrijk wordt ingezet op een gefaseerde en verplichte vervanging. Maar het houdt wel meteen in dat de overheid effectief de uitstoot van de kachel controleert.

Er gaan stemmen op om de productie en verkoop van kachels strenger te controleren, maar niet om de burger zelf aan te pakken. Hoe die oude vervuilende kachels dan uit de huizen zullen verdwijnen? Agoria grijpt de start van Batibouw aan om een zogenaamde groene deal met de Vlaamse minister van Leefmilieu, Joke Schauvliege (CD&V), in het vooruitzicht te stellen.

De makers van verwarmingstoestellen willen kachels en open haarden van meer dan 35 jaar oud uit de markt halen. Een oude open haard stoot namelijk evenveel uit als 278 moderne kachels, meldt Agoria. De sector denkt aan de invoering van een schrootpremie voor wie zijn oude kachel of open haard vervangt door een nieuw toestel. Agoria zet ook in op sensibiliseringscampagnes.

Ivo Belet doet nog een andere suggestie. 'Oude kachels zijn niet alleen vervuilend buitenshuis, maar ook in huis'. Het is volgens hem belangrijk om de burger duidelijk aan het verstand te brengen dat zich verwarmen met een oude houtkachel serieuze risico's inhoudt voor de gezondheid.

Energie

Groene energie

Leefmilieu

NIET TE MISSEN

